

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Cvičení k pravopisným jevům - ČJL

Pracovní list 12

Autor: Platon

Platonovy spisy, Dialog Euthyfron – umělecký text (ukázka)

(...)

Sokr. Což pak ty m-slíš, že je v-kutku mezi boh- válka jedněch proti druh-m i že jsou mezi nim- hrozná nepřátelství a boje a mnohé jiné takové věci, o jak-ch v-pravují básníci? Také naši mil- mal-ří nám jimi v-zdobil- chrám- a zvláště i o velik-ch Panathenajích se veze vzh-ru na akropol- říza plná takov-cho obrazů. Máme soudit, Euthyfrone, že jsou t-to v-ci pravdivé?

Euth. Nejenom t-to Sokrate, n-brž, jak jsem právě řekl, budu ti v-pravovat, chceš-li, i mnoho jiných věcí t-kajících se bohů, při jejichž poslouch-ní ty jistě užasne-.

(...)

Úkoly:

1. Doplnit chybějící části slov v textu.
2. Najít v textu příklonku a příklad vyjádření, z kterého později vznikla příslovečná spřežka.
3. Zdůvodnit pravopis a interpunkci v textu.
4. Zařadit text do doby jeho vzniku.
5. Zjistit, který slovní druh je v textu zastoupen nejčastěji. Proč?

Autor: František Novotný

Úvod k Platonovým spisům – neumělecký text (ukázka)

Mezinámětysokratovýchovorůlidskýchvěcechnáleželyotázkycojezbožnéacohříšnécojkrásnéacoošklivécospravedlivéaconespravedlivécojerozumostsófrosynécojestatečnostacojezbabělost.

(...)

UměleckástavbadialoguEuthyfronapřivšívějednoduchostipůsobímohutnýmdojemneboťseúčinněodrážíd osvéhopozadíosudnéúřadovnyarchontakrále.

JevněmužitovšechprostředkůkterýmiPlatonumívzbuzovatilusikutečnéhozmluvyanerovnostdialogickéhozáp asujeumělemírněnatímžesehledanývýměrnenalézá.

Úkoly:

1. Upravit text dle platných pravidel pravopisu.
2. Doplnit interpunkci v textu.
3. Stanovit, co spojuje oba výše uvedené texty.
4. Vysvětlit význam vyjádření: „úřadovna archonta krále“.
5. Vysvětlit příznakovost neuměleckého textu.

Autor: Platon

Obrana Sokrata – umělecký text (ukázka)

Jaký dojem učinil- moji žalobc- na -ás, občané athénští, nev-m; ale já jsem se po jejich řečech -těží vzpamatoval, tak přesv-dčivě mluvil-. A přece neřekl- takřka ani slova pravd-. Nejvíce však jsem se podiv-l jedné z jej-ch četných nepravd, té, kd-ž říkal-, že se mus-te m-t na pozoru, ab-ste se nedal- ode mne oklamat, je-to pr- jsem s-lný řečník. To, že se nezast-děl-, že budou hned ode mne sku-kem usvě-čení z nepravd-, až se ukáže, že nejsem ani dost málo s-lný řečník, to se m- věru zdálo od nich nejvě-ší nestoudností – ač jestl-že snad nenaz-vají s-lným řečníkem toho, kdo mluv- pravdu; neboť jestl-že m-slí toto, souhlasl b-ch, že já jsem řeční-k, ovšem ne takov- jako oni. Oni ted-, jak prav-m, neřekl- nic nebo skoro nic pravd-vého, ale ode mne vy usl-šíte pouhou pravdu – a to ví bůh,...(...)

Úkoly:

1. Doplnit chybějící části slov v textu.
2. Zdůvodnit pravopisné jevy a najít synonyma.
3. Zdůvodnit interpunkci v textu.
4. Shrnout charakteristické rysy, slovní obraty, slohové taktiky textu jako „obranu“.
5. Zjistit, který slovní druh je v textu zastoupen nejčastěji.